

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2024

FIRST SEMESTER

Subject: Women and Law (SOCMJE-102)

Date: 23/12/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

- 1) What constitutional provisions of India specifically address and safeguard the rights of women?
- 2) What strategies and initiatives are in place to create awareness about the PNDT act and its implications among healthcare professionals and the general public?
- 3) Elaborate on the fundamental rights guaranteed by the Indian constitution that are particularly relevant to women?
- 4) Explain in brief origin of dowry system in India.
- 5) How does gender discrimination and rigid cultural norms play a role in justifying or perpetuating honour killings?
- 6) How did legal reforms and social movements contribute to the abolition of sati in India?

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

- 1) Write down the salient features of dowry prohibition act 1961.
- 2) Discuss in detail the impact of domestic violence on victims, families, and communities.
- 3) How did the status of women in ancient India compare to their position in modern times?
- 4) How do labor law address issues such as equal pay working hours and maternity benefits for women employees?
- 5) What are the cultural and social factors that contribute to the practice of honor killings in certain communities?
- 6) What specific provisions exist in labour laws to ensure the rights and protections of women in the workplace?

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) भारताच्या कोणत्या घटनात्मक तरतुदी विशेषतः स्त्रियांच्या हक्कांना संबोधित करतात आणि त्यांचे संरक्षण करतात?
- २) पीएनडीटी कायदा आणि आरोग्यसेवा व्यावसायिक आणि सामान्य लोकांमध्ये त्याचे परिणाम याबद्दल जागरूकता निर्माण करण्यासाठी कोणती धोरणे आणि उपक्रम आहेत?
- ३) भारतीय राज्यघटनेने दिलेले मूलभूत हक्क विशेषतः स्त्रियांसाठी समर्पक आहेत, त्याविषयी विस्तृतपणे सांगा?
- ४) भारतातील हुंडा पद्धतीचा उगम थोडक्यात सांगा.
- ५) PNDT कायदा लिंग-निवडक गर्भपात आणि स्त्री भ्रूणहत्या या समस्यांचे निराकरण कसे करतो?
- ६) कायदेशीर सुधारणा आणि सामाजिक चळवळींनी भारतात सती प्रथा रद्द करण्यात कसा हातभार लावला?

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- १) हुंडा बंदी कायदा ची मूळ वैशिष्ट्ये लिहा 1961

- २) हुंड्याशी संबंधित हिंसाचार रोखण्यासाठी काय कायदेशीर उपाय आहेत आणि ते कितपत प्रभावी आहेत?
 - ३) प्राचीन भारतातील स्त्रियांच्या स्थितीची आधुनिक समस्यांशी तुलना कशी होते?
 - ४) कामगार कायदा महिला कर्मचाऱ्यांसाठी समान वेतन कामाचे तास आणि मातृत्व लाभ यासारख्या समस्यांचे निराकरण कसे करतात?
 - ५) विशिष्ट समुदायांमध्ये ऑनर किलिंगच्या प्रथेला कोणते सांस्कृतिक आणि सामाजिक घटक कारणीभूत आहेत?
 - ६) कामाच्या ठिकाणी महिलांचे हक्क आणि संरक्षण सुनिश्चित करण्यासाठी कामगार कायदांमध्ये कोणत्या विशिष्ट तरतुदी आहेत?
-